

tion of an intercultural environment in a pedagogical institution of higher education; content filling with intercultural content of psychological, pedagogical and professional disciplines using interactive teaching methods; involvement of future teachers in intercultural interaction in extracurricular time. The choice of the first pedagogical condition is due to the fact that both representatives of foreign countries and representatives of ethnic groups who are representatives of other cultures and have different religions study at the pedagogical university. The author's own understanding of the intercultural environment is presented. The choice of the second pedagogical condition is due to the fact that it is not possible to form the intercultural competence of future teachers through one subject, for which it is necessary to fill other disciplines taught within the educational and professional program with intercultural content. Attention is focused on the fact that it is advisable to use interactive teaching methods (discussions, brainstorming, round tables, case studies, quests, etc.) in these disciplines. The choice of the third pedagogical condition is due to a significant decrease in the number of classroom classes and an increase in the independent work of students in the educational process. It is noted that extracurricular activities include participation in scientific circles, student scientific society, olympiads, conferences, various cultural centers, etc.

Key words: future teachers, intercultural competence, pedagogical conditions, intercultural environment, interactive teaching methods, extracurricular activities.

УДК 372.32:37.014.5.091.398

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.95.23>

Швец Т. Е.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТЬЮТОРИНГУ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

У статті, на основі аналізу наукових підходів щодо визначення поняття «організаційно-педагогічні умови», автор подає власну дефініцію в контексті тьюторської діяльності. Метою статті є визначення організаційно-педагогічних умов упровадження тьюторингу в закладі загальної середньої освіти. Автором використані методи дослідження: вивчення, аналіз та узагальнення науково-педагогічних джерел.

Автор розглядає поняття тьюторингу та тьюторської діяльності, яку вважає особливим чином організовану педагогічну діяльність. Відповідно, у статті розглядаються різні підходи до розуміння терміну «педагогічні умови» та «організаційно-педагогічні умови». Автор на основі вивчення та узагальнення доробок українських науковців доводить, що в контексті тьюторської діяльності організаційно-педагогічні умови децю різняться, адже спрямовані перекладом на розвиток компетентностей учнів.

У статті автор визначає та обґрунтовує п'ять організаційно-педагогічних умов, а саме: створення сприятливого варіативного відкритого освітнього середовища, що забезпечує існування суб'єкт-суб'єктних взаємин між вчителями-тьюторами і учнями; створення внутрішньошкільної системи професійного розвитку педагогів як тьюторів; створення системи тьюторської підтримки розвитку учнів; реалізація тьюторських програм; упорядкування системи управління за матричною моделлю.

Обґрунтовуючи кожен умову автор акцентує увагу на суб'єкт-суб'єктних взаємовідносинах, можливості реалізації варіативності та здійсненні виборів учнями, розвиток учнів відповідно до їх інтересів, цінностей, здібностей, можливостей, що відображається в індивідуальній освітній траєкторії, вмінні вчителями застосовувати тьюторські технології тощо. У висновках автор наголошує на важливості розгляду зазначених умов в комплексі, що взаємодоповнюють одна одну та розширюючи можливості кожної.

Ключові слова: тьюторинг, тьюторська діяльність, організаційно-педагогічні умови, тьюторська підтримка, освітнє середовище, тьюторська програма, матричне управління, тьюторські технології, професійний розвиток тьюторів.

Реформування системи освіти в Україні призводить до пошуків нових освітніх технологій, здатних забезпечити реалізацію індивідуалізації, педагогіки партнерства, особистісно-орієнтованого та діяльнісного підходів. Однією з найефективніших освітніх технологій у сфері реалізації принципу індивідуалізації на сьогодні вважається тьюторська технологія, яка набула свого поширення у багатьох країнах світу. Актуальність тьюторингу також обумовлена сучасними тенденціями розвитку в освіті: демократизацією, що визначає напрям змін у школі як гуманної, демократичної, особисто орієнтованої; інтеграцією, яка реалізується на кількох рівнях – від зближення принципів освіти різних країн до метапредметного підходу на рівні школи; цифровізацією, що передбачає розвиток дистанційного навчання; гуманізацією, яка спрямована на становлення здатної до саморозвитку особистості, розкритті та розвитку потенціалу кожної дитини. Технологія актуальна, оскільки, відповідно до Концепції Нової української школи, учитель має бути здатний забезпечити реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії дитини. Тому постає важливе питання: за яких умов можлива реалізація тьюторської технології у закладі загальної середньої освіти.

Проблемам тьюторингу присвячено багато робіт українських та зарубіжних дослідників. Так, проблема впровадження тьюторингу у закладах загальної середньої освіти висвітлена у працях: М. Альохіна – досліджено модель тьюторингу у початковій школі; А. Бойко, Н. Дем'яненко – опрацьовані теоретичні та

практичні засади впровадження тьюторингу у закладах вищої освіти; О. Іваніцька – досліджено впровадження тьюторингу у вищих закладах освіти Німеччині; М. Іващенко, Т. Койчева, В. Кухаренко – наукові праці присвячені впровадженню тьюторингу у дистанційному навчанні вищих закладів освіти; К. Осадча – опрацьовано проблему підготовки студентів до діяльності тьютора.

Досить великий доробок з різних проблем тьюторингу є в зарубіжних країнах. Варто відмітити праці таких науковців, як А. Бжежинська (A. Brzezińska), М. Буджинський (M. Budzyński), Д. Вуд (D. Wood), Е. Гордон (E. Gordon), З. Залевський (Z. Zalewski), А. Зембжуська (A. Zembrzuska), Д. Палфрейман (D. Palfreyman), А. Сарнат-Частко (A. Sarnat-Ciastko), К. Топпінг (Topping K.), Я. Трачинський (J. Traczyński), К. Чайка-Хелмінська (K. Czauka-Chełmińska), П. Чекерда (P. Czekierda) та ін.

Проблематика організаційно-педагогічних умов в контексті тьюторської діяльності досі не досліджувалась. Ми спиралися на роботи українських науковців, що торкалися окремих аспектів, зокрема: освітнього середовища, індивідуалізації, педагогічного супроводу: Б. Андрієвський, Г. Васківська В. Іванова, С. Смолюк.

Вивчення організаційно-педагогічних умов реалізації тьюторингу в закладах середньої освіти досі залишалося поза увагою дослідників.

Метою статті є визначення організаційно-педагогічних умов упровадження тьюторингу в закладі загальної середньої освіти.

Перед тим, як перейти до визначення організаційно-педагогічних умов, зупинимося на таких ключових поняттях як тьюторинг і тьюторська діяльність. На основі аналізу зарубіжних та українських наукових досліджень ми визначаємо тьюторинг як процес підтримки розвитку особистості з метою розкриття її потенціалу; як особливим способом організовану педагогічну діяльність, яка охоплює не лише навчальну, а й виховну сфери та спрямована на саморозвиток і самореалізацію особистості, може бути реалізована через індивідуальну співпрацю та в малих групах; передбачає суб'єкт-суб'єктні взаємовідносини; здійснюється на засадах персоналізації: учень – автор свого освітнього та життєвого шляху, активний учасник планування власної діяльності, який реалізує свій персональний шлях за допомогою тьютора-наставника. Тьюторська діяльність здійснюється за допомогою організованої системи дій, що підпорядковані конкретним цілям і завданням, поставлених тьютором на початку його діяльності.

Ефективність будь-якої інновації в педагогіці обумовлена умовами, які сприяють або стримують ефективний їх перебіг і розвиток [19, с. 50]. Поняття «умови» вже достатньо досліджені в науковій філософській, психологічній та педагогічній літературі. З філософської точки зору «умова» – це необхідна обставина, що уможливорює здійснення, створення, утворення чого-небудь або сприяє чомусь; як обставини, за яких відбувається чи залежить будь-що; те, від чого залежить щось інше (зумовлене), що уможливорює наявність речей, стану, процесу [10, с. 211]. В психології «умова» розглядається як сукупність внутрішніх та зовнішніх передумов, що впливають на динаміку розвитку особистості; сукупність обставин, які несуть особистісний, індивідуальний характер» [6, с. 84]. У педагогічній науці «умова» – це сукупність природних, соціальних, зовнішніх і внутрішніх чинників, що діють на розвиток людини, її поведінку, формування, навчання та виховання; уявлений результат дій учасників та чинники, що існують і впливають на процес досягнення мети; як обставини, від яких залежить ефективність функціонування або розвитку тієї чи іншої педагогічної системи [9, с. 93; 10, с. 211].

За С. Гончаренком, педагогічний процес має такі компоненти: мета, завдання, зміст, методи, засоби й форми взаємодії педагогів і здобувачів освіти, результат [4, с. 7]. Отже, педагогічні умови можуть стосуватися одного, декількох або усіх згаданих компонентів і являють собою необхідні обставини, які сприяють та уможливають досягнення очікуваного результату внаслідок здійснення педагогічного процесу, зокрема тьюторського [14, с. 138]. Нам імпонує даний підхід, адже можна обґрунтувати комплекс організаційно-педагогічних умов відповідно до їх впливу на суб'єктів тьюторського процесу. Родовою характеристикою зазначених складників є поняття «педагогічні».

Є. Хриков [15, с. 93] визначає педагогічні умови як обставини, що обумовлюють певний напрямок розвитку педагогічного процесу, а також як сукупність об'єктивних можливостей змісту, форм, методів, прийомів, засобів педагогічної діяльності. Ми погоджуємося із думкою дослідника, що педагогічні умови створюються педагогами, а фактори існують об'єктивно, незалежно від діяльності, тому сутність педагогічних умов доцільно визначати через поняття обставини, а не фактори.

Всебічний аналіз трактувань поняття «педагогічні умови» здійснив А. Литвин, який узагальнив різні підходи українських та зарубіжних науковців та зробив висновки про те, що: у реальній педагогічній практиці діє комплекс педагогічних умов; педагогічні умови мають урахувати сукупність зовнішніх обставин і внутрішніх аспектів освітнього процесу, а також внутрішніх, суб'єктивних особливостей особистості учня; педагогічні умови – це особливості організації освітнього процесу, що детермінують результати виховання, навчання та розвитку особистості, об'єктивно забезпечують можливість їх покращення шляхом реалізації нової парадигми освіти, застосування передових освітніх методик, сучасних та інноваційних технологій, упровадження кращого педагогічного досвіду [8, с. 26].

Відповідно логіці нашого дослідження, ми погоджуємося із думкою А. Литвина, який обґрунтував типологію педагогічних умов [8, с. 42], відповідно до якої ми будемо розглядати педагогічні умови в контексті

тьюторингу. Так, процесуальний тип педагогічних умов сприяє реалізації та ефективності тьюторського процесу, та поділяється на зовнішні та внутрішні (об'єктивні) умови функціонування тьюторського процесу; умови забезпечення ефективності тьюторського процесу; умови розвитку тьюторського процесу. Особистісні умови (суб'єктивні) спрямовані на підвищення індивідуальних якостей і властивостей суб'єктів тьюторського процесу: учнів старших класів (умови розвитку їх соціально-особистісних компетентностей) та тьюторів (умови розвитку особистості педагога, готовність і потенціал до здійснення тьюторської діяльності).

Педагогічні умови повинні відповідати певним вимогам, а саме: мати системний характер; мати чітко визначену структуру та забезпечувати зв'язки між елементами цієї структури; враховувати особливості організації тьюторського процесу [2]. Існує кілька підходів до визначення організаційно-педагогічних умов. Так, А. Литвин [8, с. 45] вважає, що організаційно-педагогічні умови – це сукупність спеціально спроектованих можливостей (обставин) змісту, форм, методів освітнього процесу, що забезпечують ефективне управління функціонуванням і розвитком процесуальної складової освітньої системи та якість навчання (професійної підготовки).

На думку Н. Дяченко, поняття «організаційно-педагогічні умови» охоплює компоненти, пов'язані з організацією освітнього процесу, складовими якого є цілі навчання, методи, форми і засоби, а також співпраця викладачів та студентів. Відповідно, дослідниця визначає організаційно-педагогічні умови як особливості організації освітнього процесу, що детермінують результати виховання, освіти та розвитку людини і об'єктивно забезпечують можливість їх досягнення [5]. О. Єжова вважає, що організаційно-педагогічні умови – це обставини, що сприяють упорядкованості, узгодженості взаємодії суб'єктів педагогічного процесу, які спільно реалізують певну програму або мету, тому стосуються технологічної функції управління педагогічним процесом [14, с. 140].

С. Смолюк організаційно-педагогічні умови трактує як можливості та обставини у реальному педагогічному процесі, що сприяють ефективному досягненню мети, забезпечують соціалізацію і розвиток творчих здібностей учнів [11, с. 138]. І. Буцик організаційно-педагогічні умови розглядає як «спеціально створені обставини у педагогічному процесі, що забезпечують цілеспрямований, упорядкований та узгоджений вплив на особистість чинників, які є необхідними та достатніми для досягнення поставлених цілей» [1, с. 76]. Г. Ткачук під організаційно-педагогічними умовами розуміє сукупність організаційних форм, методів, засобів педагогічного процесу [13, с. 259].

Проведений нами аналіз поняття «організаційно-педагогічні умови» дає підстави зробити висновки, що спільним є розуміння терміну як обставин та можливостей, компонентами яких є цілі, засоби, методи і форми. Ми погоджуємося із думками науковців, які акцентують увагу на цілеспрямованому проектуванні умов, узгодженості взаємодії суб'єктів освітнього процесу, спеціальній організації освітнього процесу для досягнення поставленої мети. В контексті нашого дослідження під організаційно-педагогічними умовами будемо розуміти цілеспрямовано створені педагогами обставини з метою упровадження тьюторингу; спроектовану педагогами організацію тьюторської діяльності, що ґрунтується на узгодженості взаємодії суб'єктів тьюторського процесу. Обставини можуть стосуватися ресурсів, науково-методичного забезпечення, моніторингу здійснюваного освітнього процесу. Організаційно-педагогічні умови впливають на весь тьюторський процес, дозволяють ефективно його здійснювати відповідно до цілей та завдань, обирати відповідні форми, методи та засоби, а також керувати цим процесом.

Узагальнення теоретичних підходів до визначення та характеристики поняття «організаційно-педагогічні умови» дозволило нам визначити організаційно-педагогічні умови реалізації тьюторингу у закладі загальної середньої освіти.

Перша умова – це створення сприятливого варіативного відкритого освітнього середовища, що забезпечує існування суб'єкт-суб'єктних взаємин між вчителями-тьюторами і учнями. На основі вивчення теоретичних науково-педагогічних доробок освітнє середовище трактуємо як соціальний простір, у якому відбувається взаємодія його учасників; як сукупність впливів та засобів розвитку особистості [6; 8; 11]. Варіативність розуміємо як наявність широко спектру можливостей здійснення виборів учнями. Погоджуємося з думкою Ж. Воронцової, що альтернативність спрямована на надання умов для задоволення потреб, інтересів особистості, забезпечує гуманізацію освітнього процесу, коли учень визнається суб'єктом освітньої діяльності [3, с. 104]. Тьюторський процес вимагає від варіативного освітнього середовища орієнтацію на активну позицію учасників даного процесу, стимулювання ініціативності, орієнтацію на дитину, індивідуалізацію та персоналізацію (зумовлює суб'єкт-суб'єктні відносини), можливості для свободи вибору.

Другою умовою вважаємо – створення внутрішньошкільної системи професійного розвитку педагогів як тьюторів. Така система дозволяє організувати цілеспрямоване навчання вчителів як тьюторів відповідно до специфічних потреб конкретної школи; удосконалити методичну роботу школи, перетворивши її у цілісну систему безперервного професійного зростання вчителів-тьюторів; моніторити результати навчання вчителів-тьюторів [7, с. 200].

Третя умова – це створення системи тьюторської підтримки розвитку учнів. Специфіка організації тьюторської підтримки розвитку учнів полягає у тому, що тьютор допомагає не лише актуалізувати їх попередній досвід, а також розширювати його, що стає фактором саморозвитку та самовизначення здобувачів

освіти. Під час співпраці з тьютором учні набувають знання та досвід під час цілетворення, планування та досягнення результатів у вибраних ними особистих планах розвитку чи проєктах [16, с. 84; 17, с. 81]. Під час проєктування тьютор повинен залишатися в ролі незалежного консультанта, утримуватися від того, щоб надавати підказки, навіть, якщо учні (на думку тьютора) помиляються. Під час роботи над власним розвитком в учнів виникатимуть певні об'єктивні труднощі, подолання яких є частиною тьюторської мети у будь-якій учнівській діяльності. Тьютори можуть надавати підтримку учням у різних аспектах: у розвитку вміння самостійно вчитися, у збереженні мотивації до навчання, сприяти утриманню психоемоційної стабільності у тому числі. Перевагами тьюторської підтримки є: індивідуальний підхід, що ґрунтується на з'ясуванні тьютором потреб учнів, емоцій, інтересів для надання необхідної підтримки учню з урахуванням його особливостей; онлайн тьюторинг, що дозволяє залишатися учням на зв'язку з тьютором, незалежно від їхнього місцезнаходження чи часового поясу; розвиток соціально-особистісної компетентності, що сприяє розвитку в учнів різних навичок: від розвитку логічного мислення до роботи з навчальними ресурсами, від вміння організувати своє навчання до здатності впоратися з викликами у житті; колаборативне навчання, що передбачає співпрацю учнів у групових проєктах [19, с. 23].

Реалізація тьюторських програм – четверта умова упровадження тьюторингу. Реалізація тьюторських програм передбачає розробку авторських програм, використання тьюторських технологій, упорядкування технологій тьюторської діяльності, що забезпечують урахування індивідуальних особливостей учнів та сприяють їх розвитку. Реалізація програми передбачає використання тьюторських технологій, що є інтегрованим комплексом, що обумовлюють досягнення кінцевої мети: максимальний, відповідно до індивідуальних особливостей учнів рівень розвитку їх компетентностей. До тьюторських технологій ми відносимо: суто тьюторські технології: робота з індивідуальною освітньою траєкторією; технологія роботи з портфоліо учня; технологія проведення тьюторіалу (індивідуального і в малій групі) та допоміжні: тренінгові технології; технології проєктів; ігрові технології; комунікативні технології; коучингові технології; технології рефлексії. Важливо відмітити, що тьютор має здійснити обґрунтований добір та адекватне комплексне поєднання тьюторських технологій і методик відповідно до індивідуальних потреб та можливостей учня.

П'ятою умовою вважаємо необхідність упорядкування системи управління за матричною моделлю. Матричну модель управління легше реалізувати через проєктну діяльність школи, коли освітня інновація впроваджується та керується як проєкт, передбачає створення поряд із звичним апаратом управління (лінійним) тимчасових проєктних груп, що формуються із спеціалістів підрозділів і реалізують новий вид освітньої послуги – тьюторинг. Матрична модель управління має кілька переваг відносно традиційних лінійних, а саме: сприяє створенню умов для інтеграції; розвитку навичок співробітництва; гнучка, має високий ступінь адаптації до змін; сприяє високій ідентифікації вчителів із цілями; створює самостійні механізми управління та координації; сприяє розкриттю творчого потенціалу вчителів; має високу відкритість зовнішньому середовищу; підвищує рівень відповідальності координаторів проєктних груп та вчителів-учасників цих груп; покращує потік інформації; характеризується глибокою децентралізацією [12].

Зазначені характеристики реалізують автономність закладу загальної середньої освіти, уможливають високий ступінь автономності вчителів, що здійснюють тьюторинг, розкривають перед ними нові можливості для розкриття їх потенціалу, що підвищує рівень вмотивованості вчителів до тьюторської діяльності. Отже, вважаємо, що упровадження матричної моделі управління в школі, здатне забезпечити ефективну імплементацію тьюторського процесу до освітнього.

Узагальнюючи, вважаємо за необхідне акцентувати увагу на тому, що зазначені умови не існують окремо одна від одної, а взаємопов'язані між собою, доповнюючи та розширюючи можливості кожної. Взаємозв'язок організаційно-педагогічних умов є основним показником можливості ефективного упровадження тьюторської моделі в закладі загальної середньої освіти.

Використана література:

1. Буцик І. М. Обґрунтування організаційно-педагогічних умов формування дослідницької компетентності майбутніх фахівців агроінженерії (на прикладі вивчення сільськогосподарських машин). *Освітній простір України*. 2019. № 15. С. 73–80.
2. Вдовичин Т. Я. Обґрунтування організаційно-педагогічних умов для забезпечення навчального процесу майбутніх бакалаврів інформатики. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2013. Вип. 34. С. 225–230.
3. Воронцова Ж. В. Самореалізація особистості старшокласника у процесі диференційованої навчальної діяльності : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків, 2007. 243 с.
4. Гончаренко С. У. Про цілісність педагогічного процесу : методологічний аспект. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2006. № 6. С. 7–17.
5. Дяченко Н. О. (2013) Організаційно-педагогічні умови формування вмінь розв'язувати педагогічні задачі у майбутніх викладачів педагогіки в умовах магістерської підготовки. URL : <https://nadiadyachenko.wordpress.com/2013/10/02>.
6. Іванова О. В. Психологічні особливості розвитку смисложиттєвих орієнтацій в юнацькому віці : автореф. дис. ... канд. психолог. наук. Київ, 2018. 20 с.
7. Кришинець-Андялошій К. О. Організаційно-педагогічні умови формування розвиваючого середовища закладу загальної середньої освіти. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2021. Вип. 1. С. 199–203.

8. Литвин А. В. Методологічні засади поняття «педагогічні умови»: практ. посібник. 2-е вид., доп. і перероб. Львів: ЛДУБЖД, 2018. 88 с.
9. Мартинець Л. А. Організаційно-педагогічні умови впровадження моделі управління освітнім середовищем професійного розвитку вчителів. *Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Педагогічні науки*. 2017. Вип. 76(2). С. 91–94.
10. Осипова Т. Ю. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів до педагогічного наставництва: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / Південноукр. нац. педаг. ун-т ім. К. Д. Ушинського. Одеса, 2016. 501 с.
11. Смолюк С. В. Організаційно-педагогічні умови становлення розвивального освітнього середовища в системі початкової освіти України (кінець ХХ – початок ХХІ ст.): дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. Луцьк, 2017. 240 с.
12. Тесля Ю. М., Єгорченкова Н. Ю., Латишева Т. В. Інтеграція методів управління окремими проєктами з методом матричного управління портфелями типових проєктів. *Управління розвитком складних систем: зб. наук. пр.* Київ, 2016. № 25. С. 66–72.
13. Ткачук Г. В. Організаційно-педагогічні умови та етапи впровадження змішаного навчання у закладах вищої освіти. *Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Педагогічні науки*. 2018. Вип. 168. С. 259–262.
14. Формування просоціальної поведінки учнів в умовах превентивного виховного середовища загальноосвітнього навчального закладу: монографія / за ред. В. І. Кириченко. Тернопіль: Терно-граф, 2016. 244 с.
15. Хриков С. М. Методологія педагогічного дослідження: монографія. Харків: ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2018. 298 с.
16. Lochte D., McIntosh E., Stork A., and Walker B. Effective Personal Tutoring in Higher Education. *St Albans: Critical Publishing*. 2018. P. 238.
17. McFarlane K. J. Tutoring the Tutors: Supporting Effective Personal Tutoring. *Active Learning in Higher Education*, 2016. 17(1), P. 77–88.
18. Monahan K. The development of social competence from early childhood through middle adolescence: Stability and accentuation of individual differences over time. A dissertation of the requirements for the Degree Doctor of Philosophy. Temple University, 2008. 138 p.
19. Wootton S. Personal Tutoring for the 21st century. Further Education Tutorial Network (FETN), 2013. 64 p.

References:

1. Butsyk I. M. (2019) Obgruntuvannya orhanizatsiino-pedahohichnykh umov formuvannya doslidnytskoi kompetentnosti maibutnykh fakhivtsiv ahroinzhenerii (na prykladi vyvchennia silskohospodarskykh mashyn) [Justification of the organizational and pedagogical conditions for the formation of research competence of future agricultural engineering specialists (using the example of studying agricultural machines)]. *Osvitnii prostrir Ukrainy*. № 15. S. 73–80. [in Ukrainian].
2. Vdovychyn T. Ya. (2013) Obgruntuvannya orhanizatsiino-pedahohichnykh umov dlia zabezpechennia navchalnoho protsesu maibutnykh bakalavriv informatyky [Justification of organizational and pedagogical conditions for ensuring the educational process of future bachelors of informatics]. *Suchasni informatsiini tekhnologii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy*. Vyp. 34. S. 225-230. [in Ukrainian].
3. Vorontsova Zh. V. (2007) Samorealizatsiia osobystosti starshoklasnyka u protsesi dyferentsiiovanoi navchalnoi diialnosti [Self-realization of a high school student's personality in the process of differentiated educational activity]: dys. ... kand. ped. nauk, spets.: 13.00.09; Khark. nats. un-t im. V.N.Karazina. Kh. 243 s. [in Ukrainian].
4. Honcharenko S. U. (2006) Pro tsilisnist pedahohichnoho protsesu: metodolohichniy aspekt [On the integrity of the pedagogical process: methodological aspect]. *Pedahohika i psykholohiia profesiinoy osvity*. № 6. S. 7–17. [in Ukrainian].
5. Diachenko N. O. (2013) Orhanizatsiino-pedahohichni umovy formuvannia vmin rozviazuvaty pedahohichni zadachi u maibutnykh vykladachiv pedahohiky v umovakh mahisterskoi pidhotovky [Organizational and pedagogical conditions for the formation of the ability to solve pedagogical problems in future teachers of pedagogy in the conditions of master's training.]. URL: <https://nadiadyachenko.wordpress.com/2013/10/02>. [in Ukrainian].
6. Ivanova O. V. (2018) Psykholohichni osoblyvosti rozvytku smyslozhyttyevykh orientatsii v yunatskomu vitsi [Psychological features of the development of meaningful life orientations in youth]: avtoref. dys. ... kand. psykholoh. nauk. Kyiv. 20 s. [in Ukrainian].
7. Kryshinets-Andialoshii K. O. (2021) Orhanizatsiino-pedahohichni umovy formuvannia rozvyvaiuchoho seredovyshcha zakladu zahalnoi serednoi osvity [Organizational and pedagogical conditions for the formation of a developing environment of a general secondary education institution.]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriia: Pedahohika. Sotsialna robota*. Vyp. 1. S. 199-203. [in Ukrainian].
8. Lytvyn A. V. (2018) Metodolohichni zasady poniattia «pedahohichni umovy»: prakt. posibnyk [Methodological principles of the concept of "pedagogical conditions": practice. manual.]. 2-e vyd., dop. i pererob. Lviv: LDUBZhD. 88 s. [in Ukrainian].
9. Martynets L. A. (2017) Orhanizatsiino-pedahohichni umovy vprovadzhenia modeli upravlinnia osvitim seredovyshchem profesiinoho rozvytku vchyteliv [Organizational and pedagogical conditions for the implementation of the management model of the educational environment for the professional development of teachers]. *Zbirnyk naukovykh prats Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Pedahohichni nauky*. Vyp. 76(2). S. 91-94. [in Ukrainian].
10. Osypova T. Yu. (2017) Teoretyko-metodychni zasady pidhotovky maibutnykh uchyteliv do pedahohichnoho nastavnytstva [Theoretical and methodological principles of training future teachers for pedagogical mentoring]: dys. ... doktora ped. nauk: 13.00.04 / Pivdennoukr. nats. pedah. un-t im. K. D. Ushynskoho. Odesa. 501 s. [in Ukrainian].
11. Smoliuk S. V. (2017) Orhanizatsiino-pedahohichni umovy stanovlennia rozvyvalnoho osvitnoho seredovyshcha v systemi pochatkovoї osvity ukrainy (kinets KhKh – pochatok KhKhI st.) [Organizational and pedagogical conditions for the formation of a developmental educational environment in the primary education system of Ukraine (end of the 20th – beginning of the 21st century)]: dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.01. Lutsk. 240 s. [in Ukrainian].
12. Teslia Yu. M., Yehorchenkova N. Yu., Latysheva T. V. (2016) Intehratsiia metodiv upravlinnia okremymy proektamy z metodom matrychnoho upravlinnia portfeliamy typovykh proektiv [Integration of methods of managing individual projects with the method of matrix management of portfolios of typical projects]. *Upravlinnia rozvytkom skladnykh system: zb. nauk. pr.* Kyiv. № 25. S. 66–72. [in Ukrainian].

13. Tkachuk H. V. (2018) Orhanizatsiino-pedahohichni umovy ta etapy vprovadzhennia zmishanoho navchannia u zakladakh vyshchoi osvity [Organizational and pedagogical conditions and stages of implementation of blended learning in institutions of higher education]. *Naukovi zapysky Tsentralnoukrainskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Vynnychenka. Seria : Pedahohichni nauky*. Vyp. 168. S. 259-262. [in Ukrainian].
14. Formuvannia prosotsialnoi povedinky uchniv v umovakh preventyvnoho vykhovnoho seredovyscha zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu (2016) [The formation of prosocial behavior of students in the conditions of a preventive educational environment of a comprehensive educational institution]: monohrafiia za red. Kyrychenko V.I. Ternopil : Terno-hraf. 244 s. [in Ukrainian].
15. Khrykov Ye. M. (2018) Metodolohiia pedahohichnoho doslidzhennia [Methodology of pedagogical research]: monohrafiia. Khar'kiv : TOV «DISA PLUUS». 298 s. [in Ukrainian].
16. Lochtie D., McIntosh E., Stork A., and Walker B. (2018) Effective Personal Tutoring in Higher Education. *St Albans: Critical Publishing*. P. 238.
17. McFarlane K. J. (2016) Tutoring the Tutors: Supporting Effective Personal Tutoring. *Active Learning in Higher Education*. 17(1), P. 77-88.
18. Monahan K. (2008) The development of social competence from early childhood through middle adolescence: Stability and accentuation of individual differences over time. A dissertation of the requirements for the Degree Doctor of Philosophy. Temple University. 138 p.
19. Wootton S. (2013) Personal Tutoring for the 21st century. Further Education Tutorial Network (FETN), 64 p.

Shvets T. Organizational pedagogical conditions for the implementation of tutoring in an institution of general secondary education

In the article, based on the analysis of scientific approaches to the definition of the concept of "organizational pedagogical conditions", the author presents her own definition of the concept in the context of tutoring. The purpose of the article is to determine the organizational pedagogical conditions for the introduction of tutoring in an institution of general secondary education. The author used the following research methods: study, analysis and generalization of scientific and pedagogical sources.

The author examines the concepts of tutoring and tutoring activity, which she considers to be a specifically organized pedagogical activity. Accordingly, the article considers different approaches to understanding the term "pedagogical conditions" and "organizational pedagogical conditions". Based on the study and generalization of the works of Ukrainian researchers, the author proves that in the context of tutoring, the organizational pedagogical conditions are somewhat different, because they are aimed primarily at the development of students' competencies.

In the article, the author defines and substantiates five organizational pedagogical conditions, namely: the creation of a favorable variable open educational environment that ensures the existence of subject-subject relationships between teachers-tutors and students; creation of an intra-school system of professional development of teachers as tutors; creation of a tutoring support system for student development; implementation of tutoring programs; arrangement of the management system according to the matrix model.

Substantiating each condition, the author focuses on subject-subject relationships, the possibility of realizing variability and choice-making by students, the development of students in accordance with their interests, values, abilities, opportunities, which is reflected in the individual educational trajectory, the ability of teachers to use tutoring methods, etc. In the conclusions, the author emphasizes the importance of considering the specified conditions in a system, complementing each other and expanding the possibilities of each.

Key words: *tutoring, tutoring activity, organizational pedagogical conditions, tutoring support, educational environment, tutoring program, matrix management, tutoring methods, professional development of tutors.*